

Programmet för odlad mångfald, som ibland förkortas Pom, inleddes redan 2000 och är ett åtgärdsområde under miljö kvalitetsmålet Ett rikt odlingslandskap.

Programmet för odlad mångfald finns för att genomföra FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation, FAO:s, globala handlingsplan för växtgenetiska resurser.

Vårt arbete ska leda till att våra kulturväxter och deras genetiska resurser, som historiska sorter, lantsorter och vilda kulturväxtsläktingar, bevaras och används långsiktigt och hållbart.

Äpple 'Mio', Grönt kulturarv® - utvecklat i Alnarp på 1950-talet. Foto: Inger Hjalmarsson

Läs mer på Sveriges lantbruksuniversitets webbplats:
www.slu/pom

Kontaktpersoner:

Jordbruksverket, Jens Weibull,
jens.weibull@jordbruksverket.se

Sveriges lantbruksuniversitet, Helena Persson,
helena.m.persson@slu.se

Programmet för odlad mångfald 2021-2025: samarbete för hållbarhet

En kort sammanfattning

Rapporten i sin helhet kan du läsa här

Jordbruksverket har tagit fram ett förslag till innehåll i ett nytt nationellt program för bevarande av våra växtgenetiska resurser för de närmaste åren. Den nya strategin som tagits fram går under namnet Programmet för odlad mångfald 2021-2025: samarbete för hållbarhet.

Strategin är Sveriges verktyg för att bevara och använda svenska kulturväxter långsiktigt och hållbart. Den visar på vikten av att ha en bredd i arbetet som inte bara handlar om att bevara växter i genbanker. Att på olika sätt bruka växterna, berätta om deras nytta och kulturhistoria och, inte minst, skydda alla viktiga arter som växer vilda i naturen är också nödvändigt.

Kulturväxterna och deras genetiska resurser ska bevaras

För hundra år sedan var mångfalden av växtsorter i svenskt jord- och trädgårdsbruk mycket större än idag. Det nationella programmet för odlad mångfald, som startade för 20 år sedan, ska bidra till att vi i Sverige blir bättre på att bevara och använda våra kulturväxter och deras genetiska resurser. Historiska sorter och vilda växter, som till exempel olika gräs och bär, ska bevaras och användas långsiktigt och hållbart.

Arbetet har hittills bland annat lett till att historiska sorter har introducerats på nytt och att vi fått en nationell genbank för vegetativt förökade växter (förökning med växtdelar som till exempel ympning). Intresset bland kockar, bagare, ölbryggare och andra har också vuxit snabbt i takt med att sorter med andra kvalitetsegenskaper har blivit kända.

Programförslaget för perioden 2021-2025 omfattar 20 övergripande mål, specificerade åtgärder och uppföljningsbara mål.

Med hjälp av tydliga indikatorer ska det vara möjligt att löpande följa upp hur arbetet går. Förslaget innehåller även en tidsplan för hur programmet bör genomföras och anger ett urval inledande och prioriterade åtgärder.

Humle 'Hulla Norrgård', Grönt kulturarv®.
Foto: Else-Marie Strese

Fjärdernejlika 'Marieberg', Grönt kulturarv®. Foto: Linnea Oskarsson.

Samarbete för hållbarhet

I Sverige bedrivs ett nationellt arbete i samverkan med en mångfald aktörer: myndigheter (Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen, Statens Fastighetsverk), LRF Trädgård, Lantmännen Lantbruk, Nordiskt genurscentrum (NordGen), landets friluftsmuseer, de botaniska trädgårdarna, Svenska Kyrkans Arbetsgivarorganisation, Fritidsodlingens riksorganisation, ideella organisationer (Sveriges Pomologiska Sällskap) med flera. Många ideella insatser över hela landet har också bidragit till att utveckla programmet. Det nationella samarbetet kommer att behövas också under de kommande fem åren. Med den bredd som programmet har är det viktigt att få in allas perspektiv och kunskaper.

PROGRAMMET FÖR
ODLAD MÅNGFALD

2020 fyller Programmet för
odlad mångfald 20 år